

II.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 13. Postni pastirski list za leto 1941 o svetopisemskih navodilih za krščansko življenje. — 14. Postna postava za leto 1941.

13.

Postni pastirski list za leto 1941

o svetopisemskih navodilih za krščansko življenje.

IVAN JOŽEF,

po božjem usmiljenju in po milosti svetega Očeta škofo lavantinski in apostolski upravitelj Slovenske Krajine ter delov krške in sekovske škofije, prečastitim svojim duhovnikom in dragim vernikom pozdrav in blagoslov!

V Gospodu ljubljeni škofljani!

Ob prazniku svetih Treh Kraljev smo mi duhovniki molili prerokbo preroka Izaija nad mestom Jeruzalemom: Glej, tema pokriva zemljo in mrak ljudstva, nad teboj pa se bo Gospod prikazal, in narodi bodo hodili pri tvoji luči, in kralji v svetlobi, ki tebi vzhaja.¹

Zdi se, da je prerokba zapisana, kakor za naše čase. Tema pokriva zemljo in mrak se razprostira nad ljudstvi. V tej temi in v tem mraku se ljudje med seboj prepirajo, sovražijo, koljejo kakor brezumna bitja. Nič ne vidijo ali nočejo videti, odkod bi jim došla rešitev. Oči so jim zatemnjene pred svetlobo, ki prihaja od božjega Zveličarja, o katerem je na Svečnico zapel starček Simeon, da je Luč v razsvetljenje nevernikov,² in ki je sam o sebi dejal: Jaz sem luč svetá. Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja.³

Kjer sije ta luč, tam so omiljene in olajšane težave vsakdanjega življenja, katerim se ne more nihče izogniti. Če bi vsi ljudje sledili za to lučjo, bi na svetu ne bilo toliko nevednosti in zmote, toliko greha in hudobije, toliko zla in gorjá. Ne bilo bi tudi bojev in vojsk, ampak nad človeškim rodом bi se

¹ Iz. 60, 2. 3. — ² Lk. 2, 32. — ³ Jan. 8, 12.

uresničevala obljuba: Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.¹

Svetlobo, ki naj sveti ljudem na poti k časni in večni sreči, je razširjal s svojim zgledom in naukom božji odrešenik Jezus Kristus, ko je hodil po zemlji. Za njim so to delali apostoli in dela sedaj sveta katoliška Cerkev, ki nas uči, kaj moramo verovati in storiti, da se zveličamo. Večji del Kristusovega nauka so apostoli zapisali v svetem Pismu. Iz svetega Pisma bi vas rad opomnil na nekatere izreke, ki bi naj na nje mislili v sedanjih hudih časih, in ki vam naj kakor žarki božje Luči razsvetlujejo pot življenja.

I.

Znane so besede Gospodove: Kdor v mene veruje, ima večno življenje.² Na nešteti mestih svetega evangelija terja božji Zveličar vero, in preden je šel v nebesa, je razposlal apostole, rekoč: Pojdite po vsem svetu in oznanjajte evangelij vsemu stvarstvu. **Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen.**³ Kratka, jasna beseda!

Predragi, mi ne smemo pozabiti, da je vse, kar je Bog razodel in nam po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati, čista, nespremenljiva, večna resnica. Sin božji sam nam je resnice svete vere prinesel iz nebes in je o njih dejal: Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.⁴

Edino v tej veri dobimo zadovoljiv odgovor na vprašanja, ki jih hoče imeti rešena zdrav človeški razum: odkod smo, kam gremo, kaj nas čaka po smrti. Od Boga smo, On nas je ustvaril za sebe. Če ga na zemlji spoznavamo in častimo, ga ljubimo in mu služimo, bomo zopet prišli k njemu in našli v združenju z njim večno blaženost. Če se pa na zemlji obrnemo proč in ločimo od njega po smrtnem grehu, pa se pravočasno ne spokorimo, bomo ostali ločeni od njega na veke, in to bo naša poguba, naša nepopravljiva nesreča.

Naša sveta vera nam daje moč, da v življenjskih bojih, v skušnjavah lastne narave in v zapeljivostih svetá zmagujemo ter ostajamo zvesti Bogu in stanoviti v dobrem.

¹ Lk. 2, 14. — ² Jan. 6, 47. — ³ Mr. 16, 15. 16. — ⁴ Mr. 13, 31.

Sveta vera edina nam daje tolažbo v trpljenju, da ne omagamo in ne obupamo, ampak ohranimo zaupanje v Boga, svojega Očeta v nebesih, vedoč, da se nič ne zgodi, kar on noče, in da nas ne more nič hudega zadeti, če on ne dopusti. On obrača vse, tudi hudo, na dobro. On po očetovsko za nas skrbi. On nas ne bo zapustil, če mi ne bomo njega zapustili. On nam ne bo ostal ničesar dolžen, karkoli na zemlji zavoljo njega storimo dobrega ali pretrpimo hudega.

O dragi moji! Visoko cenimo to svojo vero; živimo po njej, kakor nas uči sveta Cerkev; branimo jo zoper napade brezvestnih in brezvernih ljudi; ne dajmo se v njej omajati ali od nje odtrgati po nobenem prigovarjanju ali smešenju, po nobenem protiverskem časopisu in po nobeni slabi knjigi; pač pa bodimo pripravljene, za sveto vero trpeti in, če treba, tudi umreti. Vsakega, kdor bo mene priznal pred ljudmi, bom tudi jaz priznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa bo mene zatajil pred ljudmi, njega bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih.¹ In kdor izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel.²

Prav je rekel naš svetniški škof Slomšek: Sveta vera je za nas največje bogastvo, najdražji zaklad, najlepša čast.

O Bog, ohrani nas v svoji sveti veri!

II.

Naša vera mora biti ne le splošna, tako da verujemo brez izjeme vse, kar uči katoliška Cerkev; ne le trdna, tako da o resnicah svete vere prav nič ne dvomimo; ne le stanovitna, tako da smo pripravljene rajši dati vse, tudi življenje, kakor od vere odpasti ali jo zatajiti: da nas bo vera rešila in zveličala, mora biti živa, to se pravi, mi moramo tako živeti, kakor vera zahteva.

Božji Zveličar je dejal: Ne vsak, kdor mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo; temveč kdor izpolnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.³

Volja božja nam je razodeta v zapovedih svete vere. Če hočeš priti v življenje, izpolnjuj zapovedi,⁴

¹ Mt. 10, 32. 33. — ² Mt. 10, 39. — ³ Mt. 7, 21. — ⁴ Mt. 19, 17.

je Gospodova beseda. Največja zapoved je zapoved krščanske ljubezni. Jezus Kristus nas uči: Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Na teh dveh zapovedih stoji vsa postava.¹

Krščansko ljubezen kažemo, če izpolnjujemo božje in cerkvene zapovedi; v teh so dolžnosti krščanske ljubezni natančneje določene in razložene. Če storimo, kar je v božjih in cerkvenih zapovedih zapovedano, varujemo se pa vsega, kar je v njih prepovedano, je to znamenje, da Boga ljubimo; ni treba, da bi to ljubezen v srcu čutili. Kdor ima moje zapovedi in jih izpolnjuje, tisti je, ki me ljubi,² zagotavlja božji Zveličar, in nadaljuje: Ako me kdo ljubi, bo mojo besedo izpolnjeval... Kdor me ne ljubi, mojih besed ne izpolnjuje.³

Zapoved krščanske ljubezni, ali kar je isto, božje in cerkvene zapovedi nam nalažajo dolžnosti do Boga, do sebe in do bližnjega.

Dolžnosti do Boga. Če verujemo, da je nad nami Bog, Stvarnik in Vladar svetá, naš Sodnik in pravični Plačnik, potem zahtevata pamet in doslednost, da dajemo Bogu čast, ki mu gre kot najvišjemu Gospodu. To čast mu izkazujemo: z molitvijo in s svetitvijo nedelj in praznikov, ki obsega dvoje, prvič opustitev hlapčevskih, to je težkih telesnih del, drugič udeležbo pri sveti maši, kar oboje veže pod smrtnim grehom.⁴ Nadalje izkazujemo Bogu dolžno čast s prejetjem svetih zakramentov, zlasti spovedi in svetega obhajila; z bogoljubnim življenjem, kakor nas ga uči sveta Cerkev; z opravljanjem dobrih del krščanskega usmiljenja; z izogibanjem in begom pred grehom in vsem, kar vodi v greh. Ogibaj se hudega in delaj dobro,⁵ opominja Sveti Duh v knjigi Psalmov. — Brez verskega in cerkvenega življenja bi bila naša vera brez pomena, brez koristi. Sv. apostol Jakob je zapisal resno besedo: Kaj pomaža, bratje, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ali ga more vera (sama, brez dobrih del) rešiti? Kakor je telo brez

¹ Mt. 22, 37—40. — ² Jan. 14, 21. — ³ Jan. 14, 23, 24. — ⁴ Posvečevanje nedelj in praznikov je posebna točka delovnega načrta Katoliške Akcije v lavantinski škofiji za leto 1941. — ⁵ Ps. 33, 15.

duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva.¹ — Pomnite, preljubi, ako kdo lahkomi selno zanemarja svoje verske dolžnosti, ne zasluži imena kristjan, četudi je vpisan v krstni knjigi.

Dolžnosti do sebe. Samemu sebi smo dolžni, da po pameti skrbimo za svoje življenje in zdravje, za hrano in imetje, za dobro ime in druge dobrine, ki so nam več ali manj potrebne na zemlji. Ne bilo bi prav, če bi kdo dejal roke križem in se vdal brezdelju, lenobi ali prosjačenju, češ, naj me drugi iz ljubezni do bližnjega preživijo. Ne takó! Človek je rojen za delo, in tica za letanje,² stoji v knjigi Jobovi, in sv. apostol Pavel piše Solunčanom: Kdor noče delati, naj tudi ne je.³ — Pri vseh zemeljskih skrbih pa ne smemo pozabiti na prvo, najvažnejšo in najpotrebnejšo skrb, to je skrb za zveličanje duše. Če bi ne rešili svoje duše za srečno večnost, bi nam bilo bolje, da bi ne bili rojeni. Poguba duše bi bila nesreča nad vse nesreče, nesreča, ki bi se ne dala nikdar popraviti. Zato nas božji Odrešenik opominja: Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo se vam bo navrglo.⁴ Le eno je potrebno.⁵ Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?⁶

Dolžnosti do bližnjega. Krščanska ljubezen nam nalaga, da bližnjemu, naj bo prijatelj ali sovražnik, vse storimo, kar si sami po pravici želimo, nič pa takega, česar sami po pameti nočemo imeti. Gospod je dejal: Vse, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim.⁷ Pobožni Tobija pa je svojemu sinu naročeval: Kar nočeš, da bi kdo drugi tebi storil, glej, da ti nikdar drugemu ne storiš.⁸

Premislite, predragi, to zlato načelo božje ljubezni in pravičnosti! Ako bi se ljudje dosledno ravnali po tem navodilu in naročilu, bi kmalu bil konec nesporazumom in preprirom med posamezniki in družinami, konec nasprotstvom in sovraštvom med ljudstvi in narodi, konec nečloveško morivnim vojnam med državami na svetu. — Ako bi se vedno upoštevalo to pravilo, bi bila v kratkem času omiljena beda: ne bilo bi toliko prošnjikov, ki tavajo po cestah, trkajo na duri, prosijo

¹ Jak. 2, 14, 26. — ² Job 5, 7. — ³ 2. Tes. 3, 10. — ⁴ Mt. 6, 33. — ⁵ Lk. 10, 42. — ⁶ Mt. 16, 26. — ⁷ Mt. 7, 12. — ⁸ Tob. 4, 16.

in zahtevajo podpore in milih darov. — In ako bi se vsepovsod izvajala krščanska ljubezen s pravičnostjo, bi hitro bilo prav rešeno tako zvano socialno ali družabno vprašanje. Nasprotuje namreč krščanski ljubezni in pravičnosti, ako si kdo kopiči bogastvo s krivičnim dobičkom ali z izrabljanjem ubogih delavcev. Ne bilo bi pa tudi prav, ako bi se kdo z nasiljem hotel polastiti premoženja, ki ni njegovo. Premožni imajo pravico do svoje pravično pridobljene lastnine, pa tudi dolžnost, da v ljubezni delijo od svojega izobilja pomoči potrebnim ubožcem. Delavcem gre po pravici delu primerna, za življenjske potrebščine zadostna plača; veže jih pa tudi dolžnost, da svoje delo vršijo vestno in ne terjajo večje mezde, kakor jim gre.

Glejte, dragi verniki, da p r o t i tem načelom nobena človeška modrost ne bo premostila nasprotij v človeški družbi; ne preprečila krivic, ki se godijo slabejšim od močnejših; ne oblažila siromaštva, brezposelnosti in obupa, ki vlada na svetu. To bo zmogla edino le k r š č a n s k a l j u b e z e n i n p r a v i č n o s t. — Postanimo torej mi sami boljši in pridobivajmo druge, da bodo postali vestnejši v izpolnjevanju božjih in cerkvenih zapovedi, v izvrševanju dolžnosti do Boga, do sebe in do bližnjega; pa bo nam Bog dal doživeti boljših razmer in srečnejših časov!

III.

V božjih in cerkvenih zapovedih so vključene tudi dolžnosti, ki jih slehernemu nalaga njegov stan in poklic. Poklicnih dolžnosti Vam tokrat ne bom podrobno razlagal. Tolikere so, kolikor je med ljudmi raznih poklicev: nizkih in visokih, preprostih in imenitnih, delavskih ali znanstvenih... To pomnite: V katerem koli poklicu človek vestno izpolnjuje svoje dolžnosti, to pa zavoljo Boga, ki ga je poklical za eno ali drugo delo v človeški družbi, povsod si more nabirati zaslužnja za večnost in se zveličati. Bog nas ne bo sodil po tem, kaj smo delali v svojem poklicu, ampak **kako** smo delali, kar smo bili dolžni delati. — Rad bi pa posamezne stanove opomnil na to, kar od njih pred vsem zahteva Bog in kar pričakujejo ljudje.

Otrokom, pa tudi odraslim sinovom in hčeram, velja posebno četrta božja zapoved, ki zapoveduje izkazovati staršem spoštovanje, ljubezen in pokorščino. Otrokom, ki spoštujejo očeta in mater, je Bog obljubil v tem življenju svoje varstvo in svoj blagoslov, v drugem pa večno zveličanje. Otroke, ki ne spoštujejo očeta in matere, čaka v tem življenju božje pre-

kletstvo, v drugem pa večno pogubljenje.¹ Tako govori sveto Pismo v Tobijevi in Sirahovi knjigi: Iz vsega svojega srca spoštuj svojega očeta.² Spoštuj svojo mater vse dni njenega življenja.³ Sin, podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v življenju; in ako mu pešajo moči, mu zanašaj in ne zaničuj ga v svoji moči.⁴ Spoštuj svojega očeta, da pride nad te njegov blagoslov, in da njegov blagoslov ostane pri tebi do konca.⁵ — Kakor so te besede tolažilne za pridne otroke, tako so napovedane hude kazni malopridnim sinovom in hčeram. V 5. Mozesovi knjigi stoji: Preklet bodi, kdor ne spoštuje svojega očeta in svoje matere.⁶ V knjigi Pregovorov pa: Kdor svojega očeta in svojo mater kolne, mu bo svetilnica v največji temi ugasnila. In zopet: Oko, ki svojega očeta zasramuje in svojo mater zaničuje, naj krokarji pri potokih izkljujejo, in mladi orli požrejo.⁷ In poznate slovenski pregovor: Ti očeta do prača, sin tebe čez prač.

Krščanski sin, krščanska hči, nikdar naj ti ne izgine iz spomina četrta božja zapoved in njena obljuba: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji!

Odraščajoči mladini, mladeničem in mladenkam, govori Sveti Duh v knjigi Modrosti: O kako lep je čist rod v svetlobi svoje čednosti; nesmrten je njegov spomin, ker je znan pri Bogu in pri ljudeh,⁸ in na drugem mestu: Nič ni dragocenejšega od vzdržne duše.⁹ Božji Zveličar je učil v pridigi na gori: Blagor čistim v srcu, zakaj oni bodo Boga gledali.¹⁰ In sv. apostol Pavel je pisal Solunčanom: To je božja volja, vaše posvečenje, da se zdržite nečistosti.¹¹

Naj se govori karkoli o nepremačljivem nagonu in o človeški slabosti: Resnica je, da so grehi zoper čistost, naj se godijo v mislih in željah, pogledih, besedah ali dejanjih, po šesti božji zapovedi prepovedani, in da imajo najstrašnejše

¹ Katol. katekizem. — ² Sir. 7, 29. — ³ Tob. 4, 3. — ⁴ Sir. 3, 14. 15. — ⁵ Sir. 3, 9. 10. — ⁶ 5. Moz. 27, 16. — ⁷ Preg. 20, 20; 30, 17. — ⁸ Modr. 4, 1. — ⁹ Sir. 26, 20. — ¹⁰ Mt. 5, 8. — ¹¹ 1. Tes. 4, 3.

nasledke. Človek, ki se vda nečistosti, začne omahovati v veri in želeti, naj bi ne bilo Boga; vedno bolj izgublja razsodnost duha in krepost volje; pada iz greha v greh, iz nesreče v nesrečo; je vedno v največji nevarnosti, da ostane trdovraten v nespokornosti in se na veke pogubi.

Resnica je in ostane, da je mladeniška in deklinška neoskrunjenost mlademu človeku najlepši kras in največja čast. In mir vesti, ki ga uživa čisto srce, odtehta vse zemeljske užitke.

Resnica je, da Bog ne zahteva nič nemogočega, ko prepoveduje grehe zoper čistost; ampak, treba je odločne volje, ki se ne ustraši boja zoper lastno poželenje, skušnjave hudobnega duha in zapeljivosti sveta; volje, ki se zna pravčasno umakniti in izogniti grešni priložnosti; volje, ki rabi potrebne pripomočke za ohranitev čistosti, kakor so molitev, češčenje Brezmadežne Device Marije in angela varuha, spoved in sveto obhajilo, misel na pričujočnost božjo in na poslednje reči, smrt in sodbo in kar za tem pride.

Kdor ima resno voljo, da bo ostal Bogu zvest, pa si obenem pobožno prosi božje pomoči in milosti, si izkusi, da je res, kar je zapisal sv. apostol Pavel: *Vse premorem v njem, ki mi daje moč.*¹

Služabnik božji Slomšek je dejal: »Ni na svetu lepše stvari, kakor mladenič, ki nedolžno živi. Ni noben žlahten kamen toliko vreden, kakor čisto, deviško srce.« — O mladeniči, mladenke! Varujte se vsega, kar žali čistost in sramežljivost; to bo božjemu Srcu v veselje, vam samim v časno in večno srečo, narodu v čast in ponos!

Fantje in možje, vas bi posebič opomnil na dvoje. **Prvo** je v zvezi s čistostjo in je izrečeno v svarilu sv. apostola Pavla: *Ne opivajte se z vinom, v čemer je razbrzdанost.*² Vino in druge opojne pijače najbolj dražijo poželjivost. Škof Slomšek je rekel: »Kdor vino pije, olje na ogenj lije.« »Pijanost in nečistost sta sestri, iz pekla domá — človeka zdivjata, ako se jima podá.«

Vino je božji dar.³ Bog je vino ustvaril človeškemu rodu v prid in korist. Sveto Pismo izrecno pravi, da vino naj razveseljuje srce človeka⁴ in naj mu bo v zdra-

¹ Filip. 4, 13. — ² Ef. 5, 18. — ³ Iz Pastirskega lista 1936. — ⁴ Ps. 103, 15.

vilo: Uporabljaljaj nekaj vina zaradi želodca in pogostnega bolehanja.¹ Še več. V knjigi Sodnikov stoji, da vino naj razveseljuje ne le ljudi, ampak tudi Boga.² To se uresničuje v daritvi Nove zaveze, pri sveti maši, ko se kruh spreminja v presveto Rešnje Telo, vino pa v presveto Rešnjo Kri, in se oboje daruje nebeškemu Očetu v počestčenje.

Glejte, ljubi moji, ta božji dar grdo in grešno zlorabi in onečaščuje človek, ki ga uživa v toliki meri, da mu ni več v prid in korist, ampak v škodo na duši in na telesu; ne več v veselje in razvedrilo, ampak v žalost in sramoto; ne več v krepčilo in zdravje, ampak v slabost in bolezen, dostikrat v naglo smrt. Pijanost človeku omrači razum, pa ga poniža pod nespametno žival; oslabi in uniči mu voljo, da ni več gospodar svojih misli, besed in dejanj. Solze zakonskih ženâ in jok nedolžnih otrok so priče, koliko žalosti in sramote povzroči pitje brez pameti in mere. Razdrte hiše in izgubljene domačije označajo neizmerno škodo, ki sledi iz pijančevanja.

Resnične in spomina vredne so besede v svetem Pismu: Komu gorjé? Kdo pade v jamo? Kdo ima rane brez vzroka? Kdo kalne oči? Ali ne oni, ki pri vinu sedijo in pridno kozarce izpijajo?³ Vino gladko teče, toda naposled piči kakor kača.⁴ Vino jih je že veliko pokončalo.⁵ Zavoljo pijanosti jih je že mnogo pomrlo; kdor pa je trezen, si življenje daljša.⁶ Pijanci ne bodo posedli božjega kraljestva.⁷ Bratje, trezni bodite.⁸ — Vse to so besede in opomini Svetega Duha.

Drugo, kar bi opomnil fante in možé, je to: Z nezmer-
nim uživanjem opojnih pijač je združena velika nesreča, ki se je razpasla po naših krajih. V mislih imam strašne umore in uboje. Skoraj vsak dan poročajo časniki, kako so se fantje in možje pri kakšni veselici ali gostiji, pri ponočnem vasovanju ali pri popivanju v gostilnah ali tudi samo zaradi nepremišljenega izzivanja med seboj stopili ter šli z noži in koli drug na drugega; kakó jih je bilo več ali manj hudo ranjenih; kakó je ta ali oni nesrečnež obležal mrtev v svoji krvi. Človek bi skoraj tega ne mogel verjeti, in vendar je res.

¹ 2. Tim. 5, 23. — ² Prim. Sod. 9, 13. — ³ Preg. 23, 29. 30. — ⁴ Isti, 23, 32. — ⁵ Sir. 31, 30. — ⁶ Isti, 37, 34. — ⁷ 1. Kor. 6, 10. — ⁸ 1. Petr. 5, 8.

Kdo naj odvrne od nas to nesrečo? Kdo naj z dobrega slovenskega ljudstva spere ta sramotni madež? Kako naj si zopet pridobimo dobro ime, ki je šlo v izgubo ne le pred našimi brati v državi, ampak — bi rekel — pred širnim svetom? To bodo s pomočjo milosti božje mogli doseči le dobri katoliški fantje in možje, ako se bodo zavoljo Boga odrekli tej grozni navadi. Čim več bo v kakšni župniji miroljubnih mož in mladeničev, ki se kratkomalo ne bodo več prodajali na noben kraj in v nobeno družino, kjer bi moglo priti do prepиров in pretepov; ali bodo tak kraj in tako družino pri morebiti nastalem nemiru takoj zapustili, tem manj bo v dotični župniji žalostnih dogodkov.

Prostovoljni, neopravičeni uboj ali umor človeka je vnebovpijoči greh. Ko je Kajn ubil svojega brata Abela, se je Bog oglasil ter rekel Kajnu: Kaj si storil? Glas krvi tvojega brata vpije z zemlje do mene. Zato bodi preklet na zemlji, ki je odprla svoja usta in je prejela kri tvojega brata iz tvoje roke. Kadar jo boš obdeloval, ti ne bo dajala svojega sadu; potikal se boš in bežal po zemlji.¹ In od tistihmal Kajn ni več našel pokoja. Povsod je videl pred seboj svojega brata v krvi ležečega. Ponoči in podnevi mu je donela po ušesih beseda božja: »Kaj, kaj si storil!«

Krščanski mladeniči in možje, skrbite sami, da usoda nobenega Lavantinca ne bo usoda Kajnova!

Končno vam, **katoliški starši**, očetje in matere, tri besedel

Prva je na prvih straneh svetega Pisma in se glasi: Človek bo zapustil svojega očeta in svojo mater, in se bo držal svoje žene, in bosta oba eno telo.² Tako je rekel Bog, ko je ustvaril prva dva človeka, Sin božji Jezus Kristus pa je pristavil: Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne loči.³ Zakonsko zvezo med možem in ženo, ki jo je Bog upostavil v raju, je božji Zveličar povzdignil k časti zakramenta, kakor piše sv. apostol Pavel Efežanom, k časti velike skrivnosti... v Kristusu in v Cerkvi.⁴

Mož in žena se morata zavedati, da je in bi naj bil njun zakon živa podoba skrivnostne in milosti polne zveze Jezusa

¹ 1. Moz. 4, 10—12. — ² 1. Moz. 2, 24. — ³ Mt. 19, 6. — ⁴ Ef. 5, 32.

Kristusa z njegovo sveto Cerkvijo. Kakor Kristus svojo Cerkev ljubi in se za njo daruje, tako mora krščanski mož svojo ženo ljubiti in se za njo žrtvovati; kakor je sveta Cerkev Kristusu, svojemu poglavarju vdana, tako bodi krščanska žena vdana svojemu možu; kakor Kristus svoje Cerkve nikoli ne zapusti in se Cerkev nikoli od njega ne loči, tako naj krščanska zakonca vse svoje žive dni ostaneta v zvesti ljubezni združena in skupno uživata veselje ter prenašata žalost, dokler ju smrt ne loči.

Teh prelepih opominov, kakor sta jih slišala pri poroki, naj krščanska zakonska nikdar ne izgubita iz spomina, da bosta lažje prenašala drug drugega slabosti; da se ne bosta prepirala ali sovražila; da bosta daleč od sebe odgnala že vsako misel na kakšno zakonsko nezvestobo, ali na ločitev in razporoko, ali celó na odpad od vere in drugo ženitev, dokler je eden od njiju še pri življenju. Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči!

Druga beseda zakonskim je zapisana tudi že v prvem poglavju svetega Pisma, ki poroča: Bog je ustvaril moža in ženo, in ju je blagoslovil in je rekel: Naraščajta in množita se ter napolnujta zemljo!¹ Sv. apostol Pavel pa je pisal Timoteju: Hočem, naj se mlajše žene, ki so v to poklicane, možijo ter otroke rodijo.²

Krščanska zakonca ne smeta izgubiti izpred oči, da je Bog postavil zakonsko zvezo med možem in ženo v ta namen, da se ohrani človeški rod na zemlji. Ako bi ravnala proti temu namenu in hotela zabraniti blagoslov potomstva, bi hudo grešila zoper božjo naredbo. Moža, ki je storil to ostudno reč, tako poroča sveto Pismo, je Gospod umoril.³ Božje maščevanje tudi izziva, kdor nastajajoče življenje na en ali drug način uniči. Naj se to od brezvestnih ljudi opravičuje kakor koli, in naj kdo reče, kar hoče: to je in ostane umor, greh zoper peto božjo zapoved Ne ubijaj, obenem greh zoper ljubezen in pravičnost. — Gorjé narodu, v katerem se ukorenini obojno zlo, ki sem ga kratko omenil, ta kuğa, ki odganja od hiš in družin božje varstvo in božji blagoslov. Tiste mojih dragih škofljanov, ki jih je Bog poklical v zakonski stan, prosim zavoljo njihovega dušnega zveličanja, naj v svojem stanu živijo, kakor je božji red in božja volja. Nikoli ne bodo tega

¹ 1. Moz. 1, 27. 28. — ² 1. Tim. 5, 14. — ³ 1. Moz. 38, 10.

obžalovali. Nikdar ne bodo osramočeni in varani v svojem zaupanju na božjo Previdnost, ki bo prav gotovo skrbela, da bo njihova družina imela, kar ji je za življenje potrebno.

Tretja beseda staršem se nahaja v listu sv. apostola Pavla Efežanom: Očetje (in matere), vzgajajte svoje otroke v strahu in svarjenju Gospodovem.¹

Krščanska zakonska naj ne pozabita, da sta svoji družini od Boga postavljena predstojnika. Njuna naloga je, da družinske člane: sinove in hčere, hlapce in deklice in vse posle vodita in privedeta k Bogu, od katerega in za katerega smo ustvarjeni. Za neumrljive duše, ki so izročene njuni skrbi in njenemu vodstvu, bosta morala dajati oster odgovor večnemu Sodniku. Zato naj pomagata Cerkvi in šoli, da bodo iz njunih otrok zrastle dobri otroci božji, zanesljivi državljani, koristni udje človeške družbe. Vsej družini naj dajeta dober zgled lepega, bogoljubnega življenja. Odvrčata naj od hiše vsako pohujšanje in zapeljevanje, tudi vsako nespodobno govorjenje in zlasti tisto grdo preklinjanje, ki čisto nič nikomur ne pomaga, pač pa neizmerno škoduje preklinjevalcu samemu in vsem, ki ga poslušajo. Skrbita naj, da bo v hiši in družini vladala vernost in pobožnost, medsebojna sloga in zastopnost, sveta sramežljivost in čistost, resnicoljubnost in poštenost. Potem bo njihova družina slika svete Družine Nazareške, podoba nebes, dom rajске sreče na zemlji.

*

V Gospodu ljubljani škofljani!

Okrog nas divja v tolikih državah boj in vojna. Razdejanja, izgube na človeških življenjih in na ljudskem imetju, grozote trpljenja in bolečin so strašne, nepopisne. Mi smo doslej srečno hodili mimo grozeče nevarnosti. Dasi so nastopili težki dnevi draginje, brezposelnosti, nesigurnosti: vendar so naši domovi še celi in neporušeni, družine neraztrgane, življenje kolikor toliko znosno. Bog bodi za to zahvaljen, hvaležni pa moramo biti tudi modremu vodstvu naše države.

Svojo hvaležnost kažimo z brezgrajnim, poštenim življenjem, z zvestim in vestnim izpolnjevanjem kakor božjih in cerkvenih zapovedi, tako svojih stanovskih in poklicnih dolžnosti. Sveti postni čas naj nam bo čas pokore in poboljšanja. Vsaj

¹ Ef. 6, 4.

enkratna letna spoved in velikonočno sveto obhajilo, kakor tudi itak zelo olajšani post, spada k verskim dolžnostim, ki jih dober kristjan ne sme zanemariti.

S hvaležnostjo pa združujmo prošnjo in gorečo molitev, naj usmiljeni Bog še nadalje obvaruje našo drago domovino biča vojne, drugim narodom in državam pa naj nakloni čimprej blagodat miru. In ko molimo za blagor zemeljske domovine, prosimo Boga še bolj, naj nas ohrani v sveti veri in utrdi v verskem življenju, da ne bomo zgrešili svoje prave, večne domovine, kjer nam naš Gospod in Zveličar že pripravlja prostore.

K sklepu Vas, ljubi verniki, zelo prosim, spominjajte se v svojih molitvah tudi mene, svojega škofa, naj mi Bog pomaga, da bom mogel, dokler me pusti na tem mestu, svoje dolžnosti prav izpolnjevati — njemu v slavo, vam vsem in meni samemu pa v zveličanje. Jaz molim vsak dan za vas, naj vam Gospod deli milost in mir in vse, kar je dobro in zveličavno, in naj bo vedno in povsod On z vami vsemi.¹

Bodi Ime Gospodovo slavljeno — odslej in na veke.

Naša pomoč je v Imenu Gospoda — ki je ustvaril nebo in zemljo.

Naj vas blagoslovi vsemogočni Bog † Oče in † Sin in Sveti † Duh! Amen.

V Mariboru, na god Brezmadežne Lurške Matere božje, dne 11. februarja 1941.

† Ivan Jožef,

škof in apostolski administrator.

Opomba. Pastirski list naj čč. gg. dušni pastirji po prejemu sami proučijo, potem pa dve zaporedni nedelji počasi in razločno preberejo vernikom s prižnice. — Kjer se vrši služba božja v drugem jeziku, tam naj si čč. gospodje priredijo prevod ali vsebinsko enako pridigo.

Ako se v kateri župniji želi več izvodov Pastirskega lista, naj gg. dušni pastirji naznanijo zaželjeno število škofijskemu ordinariatu, ki bo naročilom po možnosti ustregel.

¹ 2. Tes. 3, 16.

Postna postava za leto 1941.

V zmislu občnih postnih zapovedi (Can. 1250—1254) in s papeškim pooblastilom, danim z odlokom svete konciljske kongregacije dne 21. novembra 1938, se določa za leto 1941 naslednja postna postava:

I. Dnevi, ob katerih je zapovedano, v jedi si pritržati in obenem zdržati se mesa in mesne juhe, torej popolni ali strogi postni dnevi so:

1. Pepelnična sreda;
2. petki štiridesetdanskega posta in velika sobota dopoldne (od polneva naprej neha vsak post);
3. petki kvatrnih tednov;
4. dnevi pred Binkošti, pred praznikoma Marijinega vnebovzjetja in Vseh svetnikov ter pred Božičem. Na dan pred Božičem preneha vsak post pri večerji.

II. Dnevi, ob katerih je sicer dovoljeno meso uživati, toda le enkrat na dan se nasititi, zjutraj in na večer pa le nekaj malega zaužiti, so naslednji:

1. Vsi drugi dnevi štiridesetdanskega posta razen nedelj;
2. srede in sobote štirih kvatrnih tednov.

Vse te dni, ob katerih je le zapovedano si pri jedi pritržati, je vernikom dovoljeno uživati mesne jedi tudi pri večerji. Tudi se more obed zamenjati z večernim okrepčilom, dovoljeno je torej, da opoldne le kaj malega zaužijemo, pa se zvečer nasitimo ali imamo glavno kosilo. Ni prepovedano uživati pri isti pojedini ribe in meso.

III. Dnevi, ob katerih je prepovedano le uživanje mesa in mesne juhe, so vsi ostali petki celega leta.

Ob vseh postnih dneh je dovoljeno uživanje mlečnih in jajčnih jedi ter raba mesne zabele ali živalske maščobe.

Ob omenjenih postnih dneh so se dolžni zdržati mesnih jedi vsi, ki so izpolnili 7. leto; pritržati si pri jedi pa so dolžni vsi verniki od izpolnjenega 21. do začetega 60. leta.

IV. Ob nedeljah in zapovedanih praznikih preneha vsak post, bodisi da bi bilo treba zdržati se mesnih jedi ali si pritržati ali oboje. To velja tudi za odpravljene praznike, ako se še slovesno obhajajo z redno službo božjo. Post ob dneh pred prazniki se ne preloži na prejšnji dan, ampak izostane, ako pride ta dan na nedeljo ali praznik.

V. Olajšave postne zapovedi:

1. V kraju, kjer se ob postnih dneh vrši sejem in se shaja mnogo ljudstva, ni nobenega posta. To velja le za kraj, kjer je sejem, torej ne za druge kraje, ki še morda spadajo k isti župniji.

2. Vse postne dni v letu razen dneva pred Božičem in velikega petka smejo mesne jedi uživati in niso dolžni si pritržati pri jedi: vojaki, orožniki, policijski in finančni stražniki z družino.

3. Vse dni razen dneva pred Božičem in velikega petka smejo mesne jedi uživati: delavci v rudokopih in tovarnah in njih družine; sprevodniki na železnicah in parnikih; potniki, ki morajo obedovati v železniških ali

parniških gostilnah; osebe, ki so zaradi zdravljenja v zdraviliščih, s svojo družino; vsi, ki so primorani jesti v gostilnah ali si dobaviti hrano iz gostiln; oni, ki so od drugih odvisni in si ne morejo oskrbeti postnih jedi, ali ki živijo skupno z družino, ki jim ne nudi postnih jedi; slednjič kaznjenci v javnih ječah kakor tudi njih uradniki in stražniki z družino.

VI. Pripomni se še tole:

a) Vsem, ki uživajo mesne jedi ob sobotah štiridesetdanskega posta, ob sredah in sobotah kvatrnih tednov in kadarkoli pride zapovedan praznik v postnem času ali kateri odpravljenih praznikov, ki pa se še slovesno obhaja, na postni dan, kakor tudi vsem, ki se poslužujejo olajšav, navedenih v točki V., se priporoča, naj tisti dan pobožno in v duhu pokore molijo Očenaš in Zdrava Marija v čast bridkemu trpljenju Gospoda našega Jezusa Kristusa. Ker je postna postava zelo olajšana, naj se preostali posti tem bolj v e s t n o držijo.

Posebej se še v Gospodu opominjajo vsi verniki, da si naj prizadevljejo po svojih močeh, to od svetega Očeta dovoljeno olajšavo postne zapovedi nadomeščati z drugimi pobožnimi deli, zlasti s tem, da obilneje opravljajo dobra dela krščanskega usmiljenja ter podpirajo ubožce in siromake.

b) Župniki imajo po kánonu 1245 § 1. oblast, da v posebnih slučajih iz pravičnega vzroka p o s a m e z n i m župljanom in p o s a m e z n i m družinam tudi takrat, če se nahajajo izven župnije, in v svoji župniji tudi tujcem izpregledajo postno zapoved, bodi pritrgati si pri jedi, bodi zdržati se mesnih jedi, kakor tudi oboje. Spovedniki morejo presojudati, če je kdo od posta izvzet iz posebnih od Cerkve priznanih razlogov; tako niso dolžni pritrgati si pri jedi bolniki in tisti, ki morajo opravljati prav težka dela.

Končno se odloči vsled pooblaščenja izdanega od svete konciljske kongregacije dne 4. novembra 1940, da je čas za opravljanje svete spovedi in za sprejem svetega velikonočnega obhajila začne s 1. postno nedeljo in se konča s 1. nedeljo po Binkoštih ali s praznikom presvete Trojice. Verniki se opominjajo na starodavno cerkveno določbo in hvalevredno navado, da sveto velikonočno obhajilo, ako mogoče, prejmejo v domači župnijski cerkvi. Vrh tega se še pripomni, da so od 1. adventne nedelje do Božiča in od pepelnice srede do Velike noči prepovedane šumne ženitne svečanosti in veselice.

K sklepu ponavljam, kar sem vas lani in v prejšnjih letih opominjal in prosil:

Sveti postni čas je čas pokore in poboljšanja. Porabite dobro dneve zveličanja. Naj ne bo nobenega, ki bi ne opravil velikonočne spovedi in ne prejel svetega velikonočnega obhajila. To, kakor itak zelo olajšani post, spada k verskim dolžnostim, ki jih dober kristjan ne sme zanemariti.

Zelo vam priporočam v molitev važne škofijske zadeve. Molite, kakor za svetega Očeta, tako za svojega od Boga vam danega škofa, obenem za dobre duhovnike in za potrebni duhovniški naraščaj. Molite, da bo delo za prištetje služabnika božjega škofa Antona Martina Slomška k svetnikom imelo uspeh in dober izid. Molite in pomagajte, da se bodo našla potrebna sredstva za prepotrebno popravilo stolne cerkve, za vzdrževanje dijaškega semenišča in za zidavo novega bogoslovja. Molite, naj Bog blagoslovi vse načrte za njegovo slavo in za rešitev duš. Molite, naj

nas Bog ohrani v svoji veri in naj s svojo vsemogočno milostjo pomaga, da bodo iz lepe Lavantinske škofije izginile nelepe razvade, ki izzivajo jezo božjo, kakor grdo preklinjanje, predrzna skrunitev Gospodovih dnevov; neizmerno uživanje opojnih pijač; sovraštva in prepiri in njih žalostne posledice; pokvarjenost med mladino in nerednosti v družinah. Blagoslovljen, kdor bo kaj pripomogel k utrditvi verskega življenja in k zmagovitemu boju zoper vse, kar veri in verskemu življenju nasprotuje. On bo prav vršil katoliško akcijo, njegovo delo bo katoliško delo.

V Mariboru, dne 11. februarja 1941.

† Ivan Jožei,

škof in apostolski administrator.

Opomba. Postna postava naj se vernikom prebere s prižnice v nedeljo Quinquagesima. Med letom naj se še vsak post oznani prejšnjo nedeljo. — Postna postava v nemškem jeziku (Fastenordnung) se nahaja v škofijskem Oglasniku 1928, I., str. 14. Izpremeniti je treba le v prvem in zadnjem odstavku datum odloka svete konciljske kongregacije.

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 15. februarja 1941.